

Hana Malaníková: *AUTENTICITA VE SVĚTĚ MÉDIÍ*, DAMU 2013

Stanovisko školitele

Doktorandka si za téma své disertační práce nazvané *Autenticita ve světě médií* zvolila zkoumání fenoménu autenticity veřejného vystupování v podmínkách mediální komunikace. Práci zarámovanou prologem a epilogem si rozvrhla do tří obsáhlejších a vnitřně dále strukturovaných kapitol, v nichž probírá nejprve v obecné rovině přístupy k autenticitě jako kvalitě či rozměru prožívání vlastního bytí a následně i veřejného vystupování, pak postupuje k diskusi o dialogickém jednání jako autentickém projevu (resp. bytí) a výklad završuje rozbohem chování před televizní kamerou a limitů, modifikací a deformací tohoto chování jako autentického bytí právě pod vlivem televizního natáčení jako specifické (profesně) komunikační aktivity. Hodnotovým rámcem a pozadím práce je autorčino profesní sebepojetí, tedy herectví – jím si autorka definuje sebe sama a tím i základní výkladovou perspektivu celé práce.

Problém vztahu autentičnosti a (masových) médií, zvláště televize, je téma široké, obtížně uchopitelné a svým způsobem provokativní. Sahá od prožitků laiků vystupujících v televizním vysílání přes nejrůznějších mediální profese (včetně proměn herecké práce) až po záměrné „hry s autenticitou“, jakými jsou například nejrůznější reality show, kde se autentičnost lidského bytí stává pouhým simulakrem. Šíře tématu byla pro mne současně výzvou i zdrojem obav. Školitelem doktorandky Hany Malaníkové jsem se ale stal v době, kdy už měla téma zadané a – jak jsem dodatečně s úlevou zjistil – dobře rozmyšlené.

Doktorandka zvolila přístup, v němž se snažila propojit rovinu vlastních reflektovaných zkušeností s poznatky získanými pečlivou a systematickou rešerší relevantní filozofické, sociálněvědní i teatrologické literatury. Tento přístup posílila i strukturací textu a volbou výrazových prostředků: text je vertikálně členěn na odborné a poučené výklady teoretické povahy objasňující koncepty, které se k autentičnosti vztahují, a na subjektivně laděná pozorování doplněná zápisky z deníku a dalšími ryze osobními materiály.

Výsledkem je původní, velmi sevřený a čtivý, obsahově i formálně vyvážený text, v němž autorka prokazuje schopnost shromáždit, zpracovat a kriticky vyhodnotit relevantní literaturu, autorsky ji zpracovat, své poznatky z ní dát plně do služeb zpracování zvoleného tématu a přiblížit je čtenáři jasným výkladovým stylem, Protiváhu této rovině představuje subjektivní reflexe vlastních prožitků spojených s prací televizní moderátorky, v níž doktorandka předkládá zkušenosti, úvahy a prožívané emoce a jimi poměřuje své dosavadní herecké (ale i pedagogické) zkušenosti. Text se tak stává nejen „prací o autentičnosti“, ale současně je sám i „projevem autentičnosti“ doktorandčina bytí.

Jako školitel jsem měl možnost sledovat, jak práce vznikala a jak se doktorandka snažila s tématem vyrovnat – nejprve skrze relevantní literaturu, pak reflexí vlastních zkušeností. Z první fáze práce na disertačním úkolu vím, že Hana Malaníková pracuje velmi soustředěně,

promýšlí a prožívá vznikající text a s velkým nasazením zpracovává literaturu, váhá nad ní, vede s ní dialog a snaží se získat od ní kritický odstup, který jí pak dovolí vřadit ji do vznikajícího a proměňujícího se kontextu práce (soudím, že kapitola 1.2, kde je soustředěno nejvíc výsledků z této fáze prací, by zasloužila samostatné publikování). Druhá fáze mi pak dala nahlédnout do autorčina tvůrčího potenciálu – musel jsem pochopit (a jsem za to doktorandce vděčný), že disertační práce je tvůrčí čin svého druhu a že je nutné ji s tímto vědomím promýšlet po stránce obsahové, výrazové i formální. S autorkou jsme se opakovaně dohadovali nad tím, jak by tyto dvě fáze práce měly být ve výsledném textu přítomny proporčně (bylo pro mne, přiznám se, zpočátku obtížné vyrovnat se s tím, že autorka je současně přítomna v textu jako předmět interpretace). Ve výsledném textu obě roviny prostupují celým textem, přičemž ta první převládá na začátku, pak pomalu ustupuje do pozadí a v třetí kapitole nabývá vrchu rovina druhá. Poselství práce tak vychází ze solidních základů a současně jeho naléhavost v závěru přiměřeně vynikne.

Soudím, že předložená disertační práce nade všechny pochyby dokládá, že Hana Malaníková je po odborné, pedagogické (v závěru nezapomíná ani na pedagogické využití svých zkušeností!) i autorské stránce zralou osobností a výraznou představitelkou svého oboru. A pokud nahlédnu text optikou svého oboru, tedy mediálních studií, pak rád konstatuji, že autorka nabízí významný a původní příspěvek k poznání mechanismů produkce současných masových médií a neobvyklý, poučený a inspirativní pohled na práci mediálních profesionálů. Disertační práce Hany Malaníkové *Autenticita ve světě médií* podle mého názoru splňuje veškeré nároky kladené na disertační práce v doktorském studiu a z výše uvedených důvodů práci rád a jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Praze 15. června 2013

prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D.
Fakulta sociálních věd UK
Metropolitní univerzita Praha